

L'església de Sant Mateu de la Guineueta

"En dues ocasions vam intentar sense èxit penetrar en un edifici insòlit que exhibeix increïblement un més que modest campanar per comprovar si "allò" era l'església. La porta era tancada i la nostra curiositat va quedar per satisfer." Així reflectia l'any 1965 la seva impressió sobre l'església de Sant Mateu de la Guineueta l'arquitecte Lluís Nadal Oller, en un article a la revista CAU titulat "Reflexiones sobre la Guineueta".

L'església de Sant Mateu es va erigir a l'entrada de l'antiga barriada de Can Guineueta (la Guineueta Vella), i poc temps després va ser separada d'ella per la construcció de la Via Favència, aleshores una petita carretera; posteriorment la Via Favència va marcar part del perímetre del nou polígon d'habitatges de la Guineueta, al qual l'edifici s'hi incorporava com a parròquia. L'enderrocament de la Guineueta Vella per a construir el Polígon Canyelles ha fet que l'església de Sant Mateu sigui l'única edificació que ha sobreviscut com a testimoni d'aquell temps.

Una capella dedicada a Sant Felip Neri

L'església es va edificar l'any 1952 en terreny de dues parcel·les adquirides pel Bisbat. Al principi era una capella dedicada a Sant Felip Neri. La construcció va costar 300.000 ptes., incloent-hi la campana, un pou amb el motor corresponent i uns locals, en la part superior, previstos per a escola de nens (les nenes podien anar a l'escola de les Germanes Hospitalàries de la Santa Creu).

El constructor va ser Francisco Guix Gaig. En l'article anterior vam esmentar la importància de les famílies Guix i Gaig, emparentades posteriorment, com a propietàries de terrenys de la zona. La iniciativa de la compra del terreny i construcció de la capella va ser del Dr. Gomà, que consta com la primera persona que va anar a "evangelitzar" en aquells indrets, mossèn Campmany, natural de Sabadell, el Dr. Camprubi i mossèn Llumà. Hi ha informacions que el cost de l'edificació va ser sufragat per un industrial de Sabadell. La capella pertanyia a la parròquia de Sant Francesc Xavier, del Polígon Ramon Albó (les Cases Barates), dins l'Arxipresat d'Horta.

En aquests primers anys (som a la dècada dels 50), després que mossèn Campmany es retirés, les Escoles Virtèlia es van fer càrrec de la capella, on duïen a terme tasques de catequesi i probablement també d'ensenyament, a través de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat, que era una associació de pares i ex-alumnes de Virtèlia. Les Escoles Virtèlia van ser fundades l'any 1939 per un sector de la burgesia barcelonina arran del tancament de l'Escola Blanquerna per part del règim franquista. En aquesta escola de Sarrià, hi van estudiar en Pasqual Maragall, en Miquel Roca i el Màgic Andreu, entre d'altres. Una de les catequistes de

L'església de Sant Mateu. Al fons, can Guineueta

la Guineueta va ser la Marta Ferrusola, i sovint en Jordi, el seu promès, la venia a buscar. Eren temps de "missions" en les barriades populars, amb diferents formes des de l'apostolat clàssic i accions de caritat fins a un cristianisme compromès, sobretot a partir dels anys 60, que intentava entroncar amb la realitat social.

La parròquia de Sant Mateu

El 21 de setembre de 1963 el bisbe Modrego signa el decret d'erecció de la parròquia de Sant Mateu, que se separa de la de Sant Francesc Xavier, amb una demarcació que comprenia des de Valldaura/Garrofers, passeig Universal, carretera Alta de les Roquetes i el torrent de Canyelles fins al primer punt.

La raó és la construcció del barri de la Guineueta, que es preveia que tindria en poc temps més de 12.000 habitants, a més de la distància i la dificultat de trasllat dels feligresos a la parròquia de Sant Francesc Xavier. S'assignava l'antiga capella com a església parroquial, de manera provisional fins a un trasllat a un altre local o temple definitiu. Provisionalitat que ha resultat definitiva tot i que ja es preveia la possibilitat d'adquisició de nous terrenys per a ampliar la capella i la construcció d'un edifici per a residència dels capellans i centre parroquial; també el Pla Parcial de la Guineueta contemplava solars per a aquests usos.

Prèviament a l'erecció com a parròquia la capella havia romàs tancada, no se sap per quina raó concreta. El primer capellà de Sant Mateu, mossèn Josep Comerma, es va trobar que una o dues famílies habitaven als locals de la parròquia, probablement amb el permís d'algué relacionat amb la capella, i hi duïen activi-

tats de perruqueria; es van fer gestions per al desallotjament.

El 27 d'octubre de 1964, mossèn Comerma va demanar autorització per fer misses vesperlines argumentant els horaris laborals. Els dies 20 i 21 de setembre d'aquell mateix any, coincidint amb la festivitat de Sant Mateu, es va celebrar la primera festa major de la Guineueta, amb un programa reduït que incloïa una missa cantada en el solar del futur temple parroquial, un partit de bàsquet, jocs infantils i un festival folklòric amb l'actuació de la Banda Provincial de la Guàrdia de Franco. Va ser el pròleg de les festes majors de la Guineueta, que van adquirir un gran desenvolupament en els anys següents.

L'any 1965 va obrir les seves portes l'Escola Ginesta, en els locals parroquials. En anys posteriors es van ampliar els locals i es van construir dependències annexes. Ara, trenta anys després, el bisbat es planteja de tancar-la definitivament, per raons alienes a la viabilitat de l'escola -consideren els pares- ja que d'alumnes en té.

Francesc Pujol Martínez
Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris

Rotllana 64
Març 1995

NOVEDADES INCREÏBLES

Al parc de la Guineueta va aparèixer un bar, de color vermell potent, enmig de la plaça central, que és on se celebren força actes populars (Aplec de les Roquetes, sardanes, festes regionals, La Cultura va de Festa...). Es tracta d'una concessió municipal destinada -suposem- a obtenir uns ingressos addicionals. No sabem si el fet, que afecta a altres parcs, té alguna relació amb el peatge del parc del Laberinte. Després del malestar d'entitats i veïns, el bar s'ha traslladat a un altre indret dins del parc. Ja veïem el Gurruchaga, de l'Orquestra Mondragón, com si fos un flautista de Hamelin cantant el seu darrer èxit: "Vamos a tomar la calle, vamos a tomar el bar".